

การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพังงา

The Study of School Administrators ' Characteristics Affect on 21st
Century Educational Management of Phang-nga Primary Education
Service Area office

ชยาภรณ์ จันโท¹ , หิรัญ ประสารการ²
Chayapon Chantho , Hiran Prasarnkarn

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา
ศึกษาระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา และเพื่อวิเคราะห์
คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการจัดการในศตวรรษที่ 21
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา เก็บข้อมูลจาก
กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำนวน 226 คน เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งเท่ากับ .988 และ .879 สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบ
ขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพังงาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาใน
แต่ละคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน

ความรู้ความสามารถทางการบริหารรองลงมาคือ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านภาวะผู้นำและความเป็นผู้นำทางวิชาการ ส่วนด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์

2. การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพังงาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ส่วนด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการสอน

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถพยากรณ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 72.7

คำสำคัญ : คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา

Abstract :

The purposes of this research were to study: 1) characteristics of Phang-nga primary education service area office's administrators, 2) the level of Phang-nga primary education service area office's administrators' 21st century educational management, and 3) the correlation of administrators' characteristics and 21st century educational management of schools in Phang-nga Primary Education Service Area office.

The samples consisted of 226 peoples including administrators and head of academic affairs in the schools of Phang-nga primary education service area office. Sampling by stratified method. The research instrument is questionnaire with .988 and .789 974 reliability. The statistics employed to data analysis were percentage, means, standard deviations and Pearson correlation coefficient and stepwise multiple regression.

This research found that :

1. The overview in administrators' characteristics of Phang-nga primary education service area office was the high level. Considering in each factor in administrators' characteristics of Phang-nga primary education service area office were found the highest mean was the knowledge and ability in management , the second highest in mean were vision, leadership and academic leadership and the lowest in mean was the interpersonal relationship.

2. The overview in 21st century educational management of Phang-nga primary education service area office's administrators was the high level. Considering in each factor of 21st century educational management of Phang-nga primary education service area office's administrators were found the highest mean was the bulletin of mission, the second highest in mean was the curriculum and the lowest in mean was teaching.

3. The administrators' characteristics can predicted the 21st century educational management (Y) in 72.7%

Keyword : Administrators' characteristics, 21st century educational management

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ที่ได้มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยใช้การศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554 : 1-3) จากนโยบายหลักดังกล่าวส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในประเทศไทยเกิดการตื่นตัวในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21ที่กำลังเกิดขึ้นเป็นอย่างมาก โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2557 : ช-ณ) "ได้กำหนดเป้าประสงค์ของการศึกษาไทย (Goal of Education) ในศตวรรษที่ 21 ที่พึงประสงค์ไว้ว่า "การศึกษาไทยช่วยบ่มเพาะคนไทย ให้เป็นคนไทยที่มีศักยภาพ กล่อมเกลาให้เป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุข ช่วยนำประเทศไปสู่ระดับการพัฒนา อย่างสมดุล ยั่งยืน พร้อมกับเป็นสิ่งคมที่อยู่ดีมีสุข (Well-Being Nation) " อีกทั้งยังได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 ไว้ ดังนี้ 1) ปฏิรูประบบการผลิตครูและพัฒนาศักยภาพครูประจำการ 2) ปฏิรูปการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) ปฏิรูประบบการประเมิน เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 4) ปฏิรูปเชิงโครงสร้างและบริหารการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนปฏิรูประบบการบริหารจัดการ และ 5) สร้างสังคมแห่งปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ ไม่เน้นแต่วิชาการ

โดยแนวทางการพัฒนาศึกษาดังกล่าวต้องสามารถตอบสนองกับความท้าทายทั้งในระดับมหภาคและระดับปัจเจก ดังต่อไปนี้ ในระดับมหภาค 1) การยกระดับการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับการวางแผนกำลังคน ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและหนุนเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์อย่างเป็นองค์รวมของประเทศ 2) การสร้างสังคมแห่งปัญญา และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และในระดับปัจเจก คือ การสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีจิตที่พร้อม มีความแข็งแกร่ง ในสมรรถนะหลักสอดรับศักยภาพการเรียนรู้ของทุกคน นอกจากนี้วิจารณ์ พานิช (2555 : 19) ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทในวงการการศึกษาของประเทศไทยระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นี้จะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ 3R x 7C ซึ่ง 3R ได้แก่ Reading (อ่านออก), Writing (เขียนได้) และ Arithmetics (คิดเลขเป็น) ส่วน 7C ได้แก่ Critical thinking & problem solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, information & media literacy

(ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing & ICT literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) นอกจากนี้แล้ว Bellanca, J. และ Brandt, R (2001 : 266-267) ยังได้ระบุไว้อีกว่า ประเด็นสำคัญในกรอบความคิดการจัดการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 มี 5 ประการ คือ 1) แลกเปลี่ยนพันธกิจ 2) หลักในการเรียนรู้ 3) หลักสูตร 4) การประเมิน และ 5) การสอน

จากที่กล่าวมาทำให้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาท และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องจากถือได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำและผู้บริหารสูงสุดของสถานศึกษา มีหน้าที่ และความรับผิดชอบ ในการดูแลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล งานทั่วไป รวมทั้งบังคับบัญชาบุคลากรในสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการกำหนดนโยบายที่ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอีกด้วย นอกจากนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 28) ยังได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะและคุณลักษณะของผู้บริหาร เนื่องจากเห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา และการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเช่นเดียวกัน

เหตุผลทั้งหมดข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหาร 5 ด้าน ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา และวิเคราะห์จากงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านความรู้ และความสามารถทางการบริหาร 3) ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ 4) ด้านความรับผิดชอบ การอุทิศตนและเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงานและ 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และประมวลคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาจากนักวิชาการหลายท่าน ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงมีความสนใจที่จะศึกษา การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษ

ที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา และนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดกับประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
3. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการจัดการในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำนวนโรงเรียน 159 โรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 159คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน จำนวน 159 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 318 คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางการสุ่มเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 226 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกตามอำเภอ โดยแต่ละอำเภอใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการจัดการในศตวรรษที่ 21 แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศอายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน/ประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ ใช้สอบถามระดับความคิดเห็น/ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โดยมีคุณลักษณะ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านความรู้ และความสามารถทางการบริหาร 3) ด้านภาวะผู้นำ และความเป็นผู้นำทางวิชาการ 4) ด้านความรับผิดชอบ การอุทิศตน และเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงาน และ 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ ใช้สอบถามระดับความคิดเห็น/ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ซึ่งวัดได้จากองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) แดงการณัพันธ์กิจ 2) หลักในการเรียนรู้ 3) หลักสูตร 4) การประเมิน และ 5) การสอน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศอายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน/ประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา โดยวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งตัดสินระดับในแต่ละด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวทางของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 23-24)

3. วิเคราะห์ระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งตัดสินระดับในแต่ละด้านของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวทางของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 23-24)

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา แต่ละคุณลักษณะกับภาพรวมของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันโดยใช้หลักเกณฑ์แปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550 : 153)

5. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise multiple regression analysis) ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคุณลักษณะกับภาพรวมของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550 : 154)

ผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพังงา” สรุปผล ได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพังงาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหารรองลงมาคือ ด้านนิสัยทัศนคติ และด้านภาวะผู้นำ และความเป็นผู้นำทางวิชาการ ส่วนด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์

2. การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพังงาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านแถลงการณ์พันธกิจ รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ส่วนด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการสอน

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถพยากรณ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 72.7

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา” ผู้วิจัยได้อภิปรายผลในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. **ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพังงา** จากผลการศึกษาที่พบว่าระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพังงาอยู่ในระดับมาก อาจเป็นผลเนื่องมาจากคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้กล่าวมานั้นเป็นคุณสมบัติที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 53 ได้กำหนดให้ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาจะปฏิบัติหน้าที่ได้จะต้องมีใบประกอบวิชาชีพการบริหารการศึกษา หรือใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันคุรุสภา (2555) ได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ

- 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ
- 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ
- 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) ซึ่งในด้านที่ 1 มาตรฐานความรู้

และประสบการณ์วิชาชีพ มีรายละเอียดดังนี้ 1) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่าหรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ในเรื่องดังต่อไปนี้ ได้แก่ หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา นโยบายและการวางแผนการศึกษา การบริหารด้านวิชาการ การบริหารด้านธุรการการเงินพัสดุและอาคารสถานที่ การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน และคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

2) ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาที่คณะกรรมการคุรุสภารับรอง นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังต้องมีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนและต้องมีประสบการณ์ในตำแหน่งหัวหน้าหมวด หรือหัวหน้าสาย หรือหัวหน้างาน หรือตำแหน่งบริหารอื่น ๆ ในสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

ในด้านที่ 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน มี 12 มาตรฐาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษามาตราฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชนมาตราฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพมาตราฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์การให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงมาตราฐานที่ 5 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับมาตราฐานที่ 6 ปฏิบัติงานขององค์การโดยเน้นผลถาวรมาตราฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบมาตราฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมาตราฐานที่ 9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์มาตราฐานที่ 10 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนามาตราฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ และมาตราฐานที่ 12 สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ และ ในด้านที่ 3 มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) จะประกอบไปด้วยจรรยาบรรณ 5 ด้าน ได้แก่

- 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- 3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพและ
- 5) จรรยาบรรณต่อสังคม จากข้อบังคับ

ด้านวิชาชีพข้างต้นดังกล่าวผู้ศึกษาคาดว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพทั้ง 3 ด้าน ได้เป็นอย่างดี และจากข้อมูลที่ได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากจะต้องมีประสบการณ์เป็นครูผู้สอนมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี อีกทั้งประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ออกโดยคุรุสภาเมื่ออายุเพียง 5 ปี และหากผู้บริหารสถานศึกษาต้องการต่อไปประกอบวิชาชีพก็จะต้องพัฒนาตนเองตามมาตรฐานทั้ง 3 มาตรฐานหลักที่คุรุสภาได้กำหนดไว้ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ คุณลักษณะที่ดี มาตรฐานในด้านต่างๆ อยู่เสมอ จึงส่งผลให้ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผลการศึกษาดังกล่าวยังสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ ประคอง รัตมีแก้ว (2551 : 192) จุฑาเคหา (2554 : 17) ตริภจิต บินต่วน (2556 : ก-ข) สุทธิดา เลี้ยงประยูร (2555 : ก-ข) วันชัย สุทธิศาสตร์ และคณะ (2554 : 95-96) สุนันทา พ่วงทอง (2554 : 67-68) ประสิทธิ์ วิชโย, พระ (2552 : 70) ปิยพจน์ ตูลาชม (2549 : 78) สิ้นสมุทรม เหมนาค (2549 : 82)

2. ระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารังสิต จากผลการศึกษาที่พบว่าการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารังสิตจังหวัดพังงาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ศึกษาคาดว่าอาจเป็นผลเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ และพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนมาก่อน (ต้องเป็นครูผู้สอนสอนมาอย่างน้อย 5 ปี) จึงทำให้เข้าใจบริบทของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารสถานศึกษาจึงสามารถนำความรู้ในเรื่องการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มาประกอบการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนที่สะท้อนได้จากค่าเฉลี่ยของระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านแถลงการณ์พันธกิจ ด้านหลักสูตร ด้านหลักในการเรียนรู้ ด้านการประเมินและด้านการสอน อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็น

จากผลการศึกษาค่าเฉลี่ยระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษฯ ในด้านความรู้ความสามารถทางการบริหารสูงที่สุด รองลงมาคือด้านวิสัยทัศน์ และด้านภาวะผู้นำและความเป็นผู้นำทางตามลำดับ

นอกจากนี้แล้วสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนประถมศึกษาศรีสะเกษฯ ในจังหวัดศรีสะเกษ ยังได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เรียน โดยได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ระดับองค์การที่สอดคล้องต่อนโยบายการจัดการจัดการศึกษา และการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไว้อย่างชัดเจนในแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษฯ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 เป็นต้นมา เช่น โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โครงการพัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา โครงการพัฒนาครูต้นแบบ โครงการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา (เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษฯ, 2557) ซึ่งจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษฯ ได้ให้ความสำคัญ และเน้นเรื่องการพัฒนาทางด้านวิชาการของโรงเรียน และมุ่งพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบาย และเป้าหมายในการบริหารงาน หรือบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน สามารถถ่ายทอดนโยบายไปยังฝ่ายงานต่างๆ ในโรงเรียนซึ่งถือได้ว่าเป็นฝ่ายที่ต้องน่านโยบายไปปฏิบัติ โดยเฉพาะฝ่ายงานวิชาการที่ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนของผู้เรียน และการพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษฯ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Krug (1993 : 1935A) Eakin and Joyce (1997 : 39-A) Fair (2001 : 51) จรุงญู เคาหา (2554 : 17) สุภพ สอนสระคูและคณะ (2553 : 124-127) ประคอง รัตมีแก้ว (2551 : 192) ที่พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการ และคุณภาพนักเรียน รวมไปถึงคุณภาพของโรงเรียนหรือสถานศึกษา

3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษฯ กับการจัดการศึกษาใน

ศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พังงา จากผลการศึกษาที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวม พบว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลัก และเป็นหัวใจของสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งเป็นงานที่สะท้อนความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม หรือสร้างพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอน และผู้บริหาร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความรู้ และสามารถนำประสบการณ์จริงไปใช้ในการแก้ปัญหาได้โดยไม่ต้องเสียเวลาลองผิดลองถูกเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้าน จะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในด้านแถลงการณ์พันธกิจ ด้านหลักในการเรียนรู้ และด้านหลักสูตร ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า หากคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มขึ้นก็จะทำให้การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 3 ด้านเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ดังนั้นจากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้บริหารจึงต้องจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณลักษณะของตนเองในด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำและความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านความรับผิดชอบการอุทิศตนและเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงานและด้านมนุษยสัมพันธ์ เพื่อที่จะทำให้ระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ให้มากกว่าการผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้จะเป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตามโดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของทีมและขององค์กร จูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่า

ความสนใจของพวกเขาไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มองค์กร นอกจากนี้แล้วผู้บริหารสถานศึกษาอาจจะต้องสร้างให้โรงเรียน หรือสถานศึกษาของตนให้กลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยใช้กระบวนการการจัดการความรู้เข้ามาเป็นขั้นตอนในการพัฒนาสถานศึกษาให้กลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งหากผู้บริหารสถานศึกษาทำได้ก็จะส่งผลดีในหลายด้าน เช่น ผลดีต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ผลดีต่อบุคลากรในโรงเรียนที่จะกลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งหากสถานศึกษามีวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแล้วจะส่งผลให้โรงเรียน หรือสถานศึกษาเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน มีคุณภาพ และส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงาควรได้รับทราบถึงข้อมูลจากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ประกอบการวางนโยบาย วางแผนในการพัฒนาโรงเรียน และคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษางานวิจัยนี้แล้วนำข้อมูลไปปรับปรุง หรือพัฒนาคุณลักษณะของตนเอง และปรับปรุงการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาของตนเอง ให้สอดคล้องกับบริบทที่สถานศึกษาตั้งอยู่

3. คุณลักษณะทั้ง 5 ด้าน ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับระดับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในเชิงบวกเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ เทคนิคการบริหาร ความสามารถทางวิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งหากผู้บริหารสามารถพัฒนา ปรับปรุงคุณลักษณะทั้ง 5 รวมทั้งคุณลักษณะอื่นๆ ที่ผู้บริหารเห็นว่ามีความจำเป็นให้ดีขึ้นย่อมเป็นที่แน่นอนว่าการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาจะดีขึ้นตามมา

4. ผู้บริหารสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรนำข้อมูลจากผลการศึกษาไปปรับปรุง พัฒนา หรือร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในประเด็นที่มี

ค่าเฉลี่ยที่ค่อนข้างต่ำ หรือประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับผลการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัย หรือสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน เพื่อนำรูปแบบที่ได้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนแตกต่างกัน
3. ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหาร และแนวทางปรับปรุงการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา, สำนักงาน. (2557). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558**. พังงา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- จรูญ เคหา. (2554). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ตรีภักดิ์ บินต่วน. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนกับคุณลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตมรดกอันดามัน จังหวัดกระบี่**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ประคอง รัศมีแก้ว. (2551). **คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ**. ศึกษานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประสิทธิ์ วิชโย, พระ. (2552). **คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ปิยพจน์ ตูลาชม. (2549). **คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วันชัย สุตรีศาสตร์ สมศักดิ์ คำศรี ปรีดา เพ็ชรดวงษ์ และสุรเชษฐ์ พลละเอ็น. (2554). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2**. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 5(1) : 95-108.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- ลินสมุทรา เหมนาค. (2549). **ศึกษาคูณลักษณะกับผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราจันบุรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุนันทา พ่วงทอง. (2554). **ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทรรศนะของครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต**. [Online]. Available : http://www2.dusit.ac.th/sdu/epublication/pdfContent/pdf_00124.pdf (2557, กันยายน).
- สุธิดา เลี้ยงประยูร. (2555). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาคุณปฏิรูปการศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- Bellanca, J. และ Brandt, R. (2001). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**. แปลจาก 21st Century skills : rethinking how students learn. โดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์. กรุงเทพมหานคร: โอเพ่นเวิลด์ส์.
- Eakin, Cavolyn and Joyce, Killman. (1997). **Principals and Teachers Concerning Desirable Leadership Traits for Principals . Dissertations International Abstract**. 58 (1) : 39.
- Fair, W. Richard. (2001). **A study of New Jersey public schoolsuperintendents' perceptions regarding the behavioral characteristics of effective elementary school principals**. [Online]. Available <http://scholarship.shu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1130&context=dissertations> (2014, September).
- Krejcie, V. Robert and Morgan, W. Daryle. (1970). **Determining sample size for research activities**. *Educational and Psychological Measurement*.. 30 (3) : 607-610.
- Krug, E. Samuel. (1993). **An Experience Sampling Approach to the Study of principal Instructional Leadership” in Resulte from the Principal Activity Sampling Form**. *Phi Delta Kappan*. 75(3) : 48-52.